

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicacionem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Tribunal Conscientiæ Per Varias
Examini Industrias seipsam dijudicantis, Tendentibus ad perfectionem,
præsertim Religiosis accommodatum

Druzbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066413

Industria II. De Examine Particulari, deque observationibus in ejus usu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45441

rum consilium dictaverit, hic ego nihil definio, aut præscribo hac in re aliud, quàm hoc unicum. Examen Conscientiæ nunquam inutiliter fieri proinde quotiescunque fiet semper cum utilitate fiet, itaque quoties quis in utilitatem hanc optat, toties Examen faciat, & quantum quis utilitatem examinis optat, cum tanta diligentia examen faciat, facereque consuecat.

INDUSTRIA II.

De Examine Particulari deque observationibus in ejus usu.

PRæteritæ de examine Generali Industriæ subjungo hanc de examine Particulari, & quidem eam quoque desumo ex doctrina ejusdem S. IGNATII Fundatoris Societatis Jesu. Ille igitur de hoc genere examinis hæc observat. 1. Triplex tempus assignat huic examini!

UNUM Tempus est Matutinum quo debet homo, statim dum à somno surgit, proponere diligentem sui custodiam, circa peccatum, aut virium aliquot particulare, à quo emendari cupit.

ALIUD Tempus est Pomeridianum, in quo petenda est à Deo gratia ut reminisci possit ille, quoties in peccatum istud particulare inciderit, illudque in posterum cavere, deinde priorem faciat discussionem exigens ab anima sua rationem de peccato illo particulari, percurrens singulas à surrectione horas omnes, ad usque præsentem, quoties illud commiserit, totidemque
notis

G: D. 1. 4
Bicki
oper: 128.
Tom 115
N: V
88

notis numerum commissum noeret, quibus peractis denuo proponat, per reliquum diei diligentius sese cohibere.

TERTIUM Tempus Vespertinum erit, in quo post cœnæ horam facienda est secunda discussio percurtis horis, à priori Examine ad præsens Examen elapsis, similiterque erroribus commissis numeratis & notatis.

2. SANCTUS Pater in hoc genere Examinis observat quædam, tum exercitio hujus Examinis tum faciliori celeriorique, sive extirpationi cujuslibet vitii aut peccati, sive insitigioni ac perfectioni cujuslibet virtutis percommoda. 1. est. Ut quoties quis id peccati genus supra quod Examen faciat commiserit, statim manu pectori admotâ doleat de lapsu, quod fieri potest præsentibus nec tamen notantibus aliis. 2. Ut sub noctem computato errorum totius diei numero, videat an à priori Examine secuta sit emendatio aliqua ad posterius. 3. Ut eundem diem sequentem cum priore conferat, emendationemque videat. 4. Ut id ipsum hebdomadis inter sese collatis faciat: Præter hæc à Sancto Patre observata, observari potest.

3. ETSI ad hoc Examinis genus non multum requiratur temporis, nunquam tamen esse faciendum ita brevi tempore, atque festinato, ut faciens non satisfaciat dictamini & necessitati Conscientiæ de eo faciendo dictanti. Dandum ergo illi, est justum tempus non festinando ad alia, quæ ordinariè minoris momenti esse constabit observanti. Ejus porrò temporis præcipua pars collocanda erit in dolore & detestati-

A §

tionē

12:

cet:

III

tione errati commissi, & in proposito deinde non committendi.

4. EXAMINIS Particularis Materiam esse posse non tantum vitia aut peccata; sed etiam virtutes, earumque actus, sicut enim non tantum debemus mala & malè non agere, sed etiam bona & bene facere; ita etiam examina, possumus & debemus facere, non tantum, an, & quoties actus vitiosos committamus, sed etiam, an, & quoties actus studiosos seu virtuosos pergamus; ita ut actus vitiosos agere, desuetudine agendi obliviscamur, virtuosos autem consuetudine agendi agere consuescamus, & veluti connaturalis nobis faciamus, hoc siquidem est perfectè vitium extirpasse, nescire illud committere; hoc verò vicissim esse perfectè virtutem acquisivisse, connaturaliter virtutis actus facere. Sicut ergo Examen Particulare facimus super vitia & peccata, ne illa committamus; ita id facere debemus super virtutes, ut illas non omittamus.

• OBSERVANDUM 5. Ut Examen Particulare super vitium extirpandum facilè succedat, accipienda esse vitia non generalia; neque etiam specifica; sed quantum fieri potest, individua v. g. garrulitatem in hoc loco, cum hac Persona, hoc tempore, in hac materia, hac occasione. Item impatientiam talem, hoc loco, tempore, occasione ista, respectu talis personæ. Item superbiam in tali specie actus, in hac occasione, loco tempore, respectu hujus negotii, personæ, &c. Id quod etiam in virtutum exercitio est spectandum servandumque ut nempe non exerceamus nos per examen particulare in generalibus virtutibus, aut latè specificis: v. g.

g. 21. 4
 bicki
 oper: 128.
 Tom 115
 N: V
 58

in charitate Dei, Proximi, in Obedientia, Humilitate, &c. Sed ut assumamus hos specie actus Charitatis Divinæ, Dilectionis Proximi, obedientiæ, humiliationis, in his occasionibus, temporibus, locis, actibus, personis; generica enim Examina, seu materiæ Examinum non magnum fructum, & eum tardum faciunt; particulares materiæ summè sunt faciles & celeres. Exigitur accipiendæ non illæ: quod vel ipsum Examinis Particularis nomen ratioque poscit.

OBSERVANDUM 6. Ut adhuc facilius Examen particulare succedat super vitium aliquod, non sufficiat Examinatori, expectata occasione vitii ultrò se forsan offerente vitare illud, vel attendere, ut vitet illud, vel examinare an vitaverit, an verò & quoties illud commiserit. hæc enim occasionis fortuitæ expectatio, sterilem, & fastidiosum, & diuturnum, insuavemque faciet Examinis Particularis laborem: cum sæpenumero eventurum sit, ut occasionis defectu, non committatur vitium, sicque tempus perdatur, vitiosus habitus quietus in animo maneat ac (quod deterius est nec infrequens) expulsus putetur, qui nec diminutus, aut loco motus sit. Examinator ergo, non expectet occasionem vitii committendi, vel vitandi, sed ipsemet sibi subministret (ut sic loquar) occasionem, & in ea impugnet vitium. v.g. Experitur quis se, quoties in aliquo, ab aliquo ad superiorem defertur, molestè id ferre, & suspicari de hoc, vel illo, querelas & murmura miscere, amaro animo esse? &c. vult hoc vitium Examine Particulari expugnare? & se ad mansuetudinem patientiamque in tali occasione,

12 =

cet 1

III

sione, ac delationum materia reducere? is ergo, me auctore & suasore, non expectet, ut forte ab aliquo deferatur ad superiorem, & tum demum contra amaritudinem impatientiamque pugnet, sed assignato aliquot sive dierum sive hebdomadarum tempore ad pugnandum cum prædicta amaritudine, assignet simul sibi certas in diem vi- ces, certaque tempora, quibus prædictam ama- ritudinem in se impugnet, donec & expugnet; non quod habeat, sed quasi habeat, vel habiturus sit occasiones. Impugnet autem vel proposito formali explicitoque quietè perferendi delationem, in hac materia, in tali modo, ab hac perso- na, coram hoc superiore, &c. vel optatione au- xilii divini, ad perferendam modestè delationem; vel complacentiâ ex delatione in fructu, & pa- tientia in delatione, vel detestatione impatien- tia damnorumque ex ea fluere solitorum in de- latione; vel oratione pro eis, ac amore speciali eorum à quibus eum contingit fortè deferri, vel proposito sponte sua sese deferendi, manife- standi, accusandi apud superiorem, ubi aliquem in se defectum adverterit, delatione dignum, &c. sic impugnata impatientia delationis, nullomo- do poterit subsistere in anima; actuum enim frequentatione nascetur in ea habitus amandi delationem; nascetur facilitas, imò cupiditas illius præferendæ; nascetur animi præparatio, imò prævisio, ita ut insperate non invadat de- latio, dolorque ex delatione, atque ita prævi- sum jaculum minus feriet, minusque afficiet. Quod dixi servandum in expugnatione vitii, idem dico servandum in acquisitione & insitio- ne virtutis cujuscunque. Non expectet homo
 spiri-

g. Dr. C.
 Bicki
 oper: 128.
 Tom 115
 N: V
 58

spiritualis occasionem ultroneam virtutis exercendæ, sic enim fiet ut rarios ferè actus virtutis exercent, tardeque aut nunquam virtutem acquirat, sed ipse sibi occasiones, vel quærat, vel imaginetur, vel sub conditione quâdam eas, acsi præsentis adessent, acceptet, ac in eis resolutiones, proposita, actus expressos elicitosque faciat, à Deo petat, optet sibi occurrere. Sic enim fiet ut ante occasionem, sit paratus ad occasionem, discatque miles in otio, qualis debeat esse in prælio, quod permagni refert ad profectum, & ad perfectionem. Sed in hoc est infelix spiritualis disciplina, præ aliis omnibus artificiosis practicasque habitibus, quia cum omnis artis discipuli, ante occasionem exercent se privatim, & quasi in umbra, in suæ artis operibus, ut postmodum in occasione ad lucem possint, & sciant, eadem artis suæ opera bene, facile, perfecte, promptè, expeditè, ex habitu facere. Solius Scientiæ spiritualis alumni, hoc umbratile in virtutibus exercitium, vel ignorant, vel negligunt, vel contemnunt. Sed volunt nullo exercitio prævio aut vix aliquanto præmisso privatim, & extra occasiones, in occasionibus perfectarum virtutum perfectos actus, sine labore, titubatione, & difficultate, ac repugnantia partis inferioris, aut habitus oppositi facere, & exercere, quasi verò non sit amplior difficultas in virtutum actibus, quàm in aliarum artium operibus exercendis. Qui artem cytharificandi nescit, & tamen scire cupit, magna cura & diligentia & frequentia digitos suos format, flectit, curvat, diducit, ut tandem eos assuefaciat ad motum collocationisque rationem

12:

cet:

III

tionem celeriter bonam, & bene celerem, & tamen in manu cytharisare discentis, non est alium impedimentum superandum, nisi quod consuetudo non sit, opposita verò consuetudo nulla est, quæ debeat expugnari. At verò in arte virtutis v. g. Humilitatis, non solum ea est difficultas superanda, quæ est in animo ad sese dejectum, & ad de se abjectè opinandum, sed insuper alia, quæ est facilitas & consuetudo, de se altè superbèque sentiendi & humilem opinionem de se apud alios vel videndi, vel patiendi, vel procurandi, &c. Itaque si in cytharisatione discenda unum dispositionis defectum, ex negatione aut privatione simplici ortum superes, jam difficultas ablata est omnis à digitis, & manu, at in humilitatis arte simul & difficultas animi ad humiliationem renitentis ab eaque abhorrentis, & difficultas ejusdem animi ad immodicam sui æstimationem applicationem sponte inclinati, usuque assuefacti introducta & valdè firmata, est superanda. adèd ut si una quidem superetur & non altera, humilitatis virtus non sit in animo commodè futura. Imò etsi expugnata fuerit utraque in certo aliquo materiæ & objecti genere, adhuc poterit eadem remanere in aliquo genere. Unde apparet quanto exercitandi studio opus sit in virtute, studio inquam privato, umbratili, quotidiano, & in dies crebro, ut sic ante occasionem exercitatus inveniat sese animus paratum ad occasionem, sive hujus, sive illius virtutis, sive in hoc, sive in illo objecto, sive in his, sive in illis circumstantiis, quod non perficietur melius quam illà jam expòsita ratiòne & Examinis Particularis

G. Dr. C.
Bickel
Oper. C. 1.
Tomus
N. V.
88

laris Induſtriâ, quâ ſpiritualis athleta ſingulis diebus certo numero, & certis temporibus exerceat actus certos, certæ virtutis, & ſuper hunc numerum faciat particulare Examen. An ſcilicet fecerit? an toties in die? an hiſce temporibus? an tales, & tam accuratos actus huiusce virtutis? an verò, & quare neglexerit? &c.

OBSERVANDUM 7. Ad Examen Particulare accipienda eſſe prius vitia, quàm virtutes, ex vitiis acceptanda prius graviora, quàm leviora, prius incurrentia in oculos, quàm occulta, prius communitatem aſſicientia, quàm privatim nocentia. Idque ipſum in virtutibus exercendis ſervandum modo oppoſito, prius exercentur virtutes quæ nos in communi perficiunt, quàm quæ privatim, ut ſunt externa modestia ſenſuum, manuum, vocis, affabilitas, amænitas, obedientia externa, prius item in gradibus imperfectis & primis, deinde in perfectioribus, tandem perfectis.

OBSERVANDUM 8. Examen Particulare poſſe fieri non ſolum unum, ſeu circa unam materiam, aliquam particularem, ſed etiam multiplex, ac circa plures materias, idque variatione, v. g. poſteſt accipi ſimul vitium extirpandum, & virtus ei oppoſita inferenda, ita ut eliciatur certo numero in diem deteſtatio vitii, & propoſitum, vel actus formalis virtutis. Poſteſt etiam accipi una, altera, tertia virtus, eaque vel diſparata, ut charitas Dei, modestia, obedientia, vel intra eandem ſpeciem genericam, minores ſpecies, vel intra eandem ſpeciem diverſi actus, atque ſimul circa has plures materias, poſteſt

12:

cet:

III

test fieri Examen particulare separatum. Quod etsi non facile permiserim tyronibus quibusque, iudicio, & doctrinâ non præditis, nec maturitatem habentibus, proficientibus tamen, & in virtute provectoribus ac ordinatè omnia agentibus, certè existimo valde esse utile. Revera enim puto vix quenquam ex spiritualibus & bene proficientibus esse, qui unius tantummodo speciei virtutis actus exerceat in die, & non simul plurimum aliarum, & quidem non ex proposito, ac destinato deliberatoque, sed ex actionum exigentium tales actus incurfu. v. g. Si quis Examini particularis materiam habeat, profectum in charitate fraterna, is sine dubio in singulos dies non semel orat ad Deum, sed orat tum surgendo, tum in meditatione horariâ, tum Sacrum celebrans, vel audiens, tum in horis Canonicis, tum rosarium Beatæ Virginis solvens, tum in mensæ benedictione, tum in examinibus generalibus, tum in Salutationibus Angelicis, ter in die, tum in Sanctorum Litanis vespertinis, &c. in quibus omnibus orationibus solet, certè debet adhibere attentionem, devotionem, Dei præsentis agnitionem reverentiamque. Intentionem communem aut privatam &c. Cur ergo is non potest simul eodem tempore iisque diebus quibus Examen particulare facit super fraternam charitatem fratribus exhibendam, facere etiam aliud Examen super reverentiam coram Divina Majestate in omni ratione prædicta &c. simulque in alio Examine notare defectus, hujus Reverentiæ, commissos. Cur etiam id non potest Examen facere super ordinem temporum & actionum, & modum earum, sibi consuetum, an scilicet.

g. Dr. C.
Bicki
oper. 28.
Tom. 115
N. V.
58

ſcilicet illum ſervaverit toto die. Equidem nihil video quod prohibeat, cùm id à proficientibus præſtari poſſit valde facile, & absque actuationis periculo, idemque à fortiori de perfectis aſſero.

INDUSTRIA III.

*Examen Conſcientiæ vulneribus JESU Christi
jungendum ejusque rei ratio &
praxis.*

Plures ac ſpirituales viri excogitarunt plurimas, commodiſſimasque rationes Examiniſ conſcientiæ faciendi, ut partim planiorem illuſtriorumque facerent hanc exercitationem in via ſpirituali, plusquam dici poteſt neceſſariam, partim ut facerent etiam etiamque utiliorem, licet per ſeſe alioqui utiliſſimam. Ex his, hoc loco, unam pono, quæ eſt à vulnerum Christi Domini noſtri applicatione, ad Examiniſ Puncta deſumpta. Quinque ſunt Examiniſ Puncta, Vulnera Christi itidem quinque. In prima Parte Examiniſ aguntur gratiæ pro beneficiis. Primum Christi vulnus ſit Gazophylacium in quo beneficia, nobis collata reponuntur. In ſecunda Examiniſ parte, petitur lumen ad cognoscendas animæ, & conſcientiæ latebras. Secundum vulnus Christi ſit Sol illuminans, è quo poſtulat & ſumitur radius, ad illuminandas cordis tenebras. In 3. Examiniſ parte indignantur vitia & peccata. Tertium Christi vulnus ſit ſpeculum ad quod anima intuetur ſe, & omnia dicta, facta, cogitata, omiſſa ſua ſpeculatur, atque ob-

V. P. Druzb. Op. IX. B liqui-

12

cet

III